

Säädöskokoelma

Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräysten perustelut

Kaupunginvaltuusto

19.5.2025 § 52

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	1
1 LUKU Yleiset määräykset	3
1 § Määräysten antaminen ja valvonta	3
2 § Tavoitteet	3
3 § Soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin	4
4 § Määritelmät ja paikalliset olosuhteet	4
2 LUKU Jätevesien käsittely ja johtaminen	5
5 § Talousjätevesien käsittely viemäriverkostojen ulkopuolella	5
6 § Talousjätevesien käsittely pilaantumiselle herkillä alueilla	7
7 § Jätevesien käsittelyyn liittyvä kirjanpito	7
8 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden laitteiden pesu	8
9 § Muita määräyksiä pesemisestä ja jätevesien johtamisesta	8
10 § Työmaavesi	9
3 LUKU Pinta- ja pohjavesien suojelu	10
11 § Kotieläinten lannan levitys ja ulkotarhat	10
12 § Lumen vastaanottopaikat ja läjitys	10
4 LUKU Melu	11
13 § Määräykset erityisen häiritsevästä, tilapäisestä melusta	11
5 LUKU Ilmansuojelu	12
14 § Kunnostus- ja puhtaanapitotyöt	12
15 § Rakennusten huolto-, rakentamis- ja kunnostustoimenpiteet sekä purkutyöt	12
6 LUKU Jätteet	13
16 § Jätteen pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa	13
17 § Rakennusten ja rakennelmien hävittäminen polttamalla	14

7 LUKU Kemikaalit	14
18 § Kemikaalien varastointi	14
19 § Polttoaineiden jakelu ja säiliöiden täyttö	16
20 § Polttoaineiden ja muiden nestemäisten kemikaalien väliaikainen varastointi	16
21 § Maanalaisten öljy- ja polttoainesäiliöiden käytöstä poistaminen	17
22 § Määräykset kemiallisten torjunta-aineiden käytön rajoittamisesta	17
8 LUKU Muut toiminnot	18
23 § Maalämpöjärjestelmän rakentaminen ja sijoittaminen	18
9 LUKU Muut määräykset	18
24 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	18
25 § Määräysten rikkominen ja seuraamukset	18
26 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset	19

1 LUKU Yleiset määräykset

1 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n mukaan kunta voi antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä (kunnan ympäristönsuojelumääräykset).

Ympäristönsuojelumääräykset on määrätty olemaan voimassa koko Hämeenlinnan kaupungin alueella, paitsi niissä tapauksissa, joissa määräys on annettu paikallisista olosuhteista johtuen vain tietylle rajatulle alueelle. Paikalliset olosuhteet on määriteltä ympäristönsuojelumääräyksissä erikseen.

Ympäristönsuojelulain 22 §:n mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä sekä ilmoitusmenettelyistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jonka tehtävät kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 5 §:n 1 momentin mukaan hoitaa kunnan määräämä toimielin. Hämeenlinnan kaupungin toimielimenä toimii kaupunkirakennelautakunta. Ympäristönsuojelulain 22 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää toimivaltaansa hallintopakkoa lukuun ottamatta viranhaltijalle. Käytännön valvontatyötä tekevät kaupunkirakennelautakunnan alaiset viranhaltijat eli ympäristötarkastajat, ympäristöasiantuntija ja ympäristöpäällikkö.

2 § Tavoitteet

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on antaa lakia ja sen nojalla annettuja asetuksia täydentäviä ja käytännön tilanteita selventäviä paikallisia määräyksiä. Ympäristönsuojelumääräysten tavoite perustuu ympäristönsuojelulain tavoitteisiin.

3 § Soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Ympäristönsuojelumääräykset ovat ympäristönsuojelulain mukainen ohjauskeino. Laissa on lueteltu ne asiat, joista kunnallisia ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa. Ympäristönsuojelumääräysten 3 §:ssä on määritetty, mitä asioita määräykset voivat ja eivät voi koskea.

Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätehuoltomääräykset, terveydensuojelujärjestys ja rakennusjärjestys. Lisäksi järjestyslaissa on joitakin ympäristönsuojelua sivuavia määräyksiä ja myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua.

Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on huolehdittu siitä, ettei ristiriitaisuuksia eri kunnallisten määräysten suhteen tule.

4 § Määritelmät ja paikalliset olosuhteet

Ympäristönsuojelumääräysten 4 §:ssä on määritelty muutamia käsitteitä terminologian selventämiseksi. Paikallisiksi olosuhteiksi on ympäristönsuojelumääräyksissä määritelty pohjavesialueet, ranta-alueet, vedenhankinnan kannalta tärkeä ranta-alue ja taajamat. Näillä Hämeenlinnan kaupungin alueilla on tarpeellista antaa erityisiä määräyksiä, joilla ennalta ehkäistään ympäristön pilaantumista.

Ympäristönsuojelumääräyksissä tarkoitetuilla pohjavesialueilla tarkoitetaan samoja alueita kuin vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päättänyt. Pohjavesialuetta ja pohjaveden muodostumisaluetta koskevat määritelmät vastaavat ympäristönsuojelulain (527/2014) 5 §:n sekä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 10 a ja 10 b §:n ja valtioneuvoston asetuksen vesienhoidon järjestämisestä 1040/2006 8 a ja 8 c §:n määritelmiä.

Pohjaveden muodostumisalue on pohjavesialueen osa, jossa pohjavettä muodostuu karkeamprakeisen maaperän takia. Pohjaveden muodostumisalue

on esitetty pohjavesialuekartoissa sisemmällä rajaviivalla. Muodostumisalueella maakerrokset ovat hyvin vettä johtavia ja alueen maaperä mahdollistaa veden merkittävän imeytymisen pohjavedeksi. Muodostumisalueeseen kuuluvat lisäksi sellaiset pohjavesialueen osat, jotka lisäävät olennaisesti pohjavesimuodostuman pohjaveden määrää. Siltä osin kun pohjavesialue rajautuu vesialueeseen, muodostumisalueen raja määritetään rantaviivaan.

Pilaantumiselle herkäksi ranta-alueeksi määritetyllä alueella suojellaan vesistöjä kuormitukselta esimerkiksi vaatimalla talousjätevesienkäsittelyltä perustason puhdistusvaatimusta parempaa tasoa.

2 LUKU Jätevesien käsittely ja johtaminen

5 § Talousjätevesien käsittely viemäriverkostojen ulkopuolella

Talousjätevedellä tarkoitetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 154 §:n määritelmää vastaavasti asuntojen, toimistojen, liikerakennusten ja laitosten vesikäymälöistä, keittiöistä, pesutiloista ja niitä vastaavista tiloista ja laitteista peräisin olevaa jätevettä sekä ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan vastaavaa karjatilojen maitohuoneista tai muusta elinkeinotoiminnasta peräisin olevaa jätevettä.

Talousjätevesien käsittelyjärjestelmän sekä puhdistettujen jätevesien purkupaikan sijoittamisen etäisyysvaatimukset perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin. Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia sekä terveydensuojelullisia ja toisaalta niillä voidaan ehkäistä muuta ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentissa määriteltyä pilaantumista, esimerkiksi mahdollisia hajuhaittoja. Vähimmäisetäisyydet on arvioitava tapauskohtaisesti ja niihin vaikuttavat muun muassa maaperä- ja pohjavesiolosuhteet.

Puhdistamattomien jätevesien huuhtoutuminen tulvan aikana suoraan vesistöön tulee estää. Tulvan aikana jätevesijärjestelmät eivät toimi suunnitellusti, ja niistä

saattaa päästä puhdistamatonta jätevettä suoraan vesistöön.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Vähäisillä jätevesillä tarkoitetaan paineettomalla vesijärjestelmällä varustettujen tai muuten huomattavan vähäisiä pesujätevesiä tuottavien rakennusten ja kiinteistöjen pesujätevesiä. Jätevesien määrä katsotaan vähäiseksi, jos käytettävä talousvesi kannetaan tai johdetaan siihen verrattavalla tilapäisellä vesijohdolla. Tapauskohtaisesti vähäisten jätevesien piiriin voivat lukeutua myös kiinteistöt, joilla on pieni lämminvesivaraaja esimerkiksi käsien ja astioiden pesua varten. Ympäristönsuojelulain 155 §:n 2 momentin mukaan muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Vähäisten jätevesien purkupaikalle on asetettu 10 metrin suojaetäisyys vesistöön pintavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Kuivakäymälää koskevat määräykset on annettu ympäristölle ja terveydelle aiheutuvan haitan ehkäisemiseksi. Kuivakäymälän ja käymäläjätteen kompostin sijoittamista koskevat suojaetäisyydet vastaavat jätehuoltomääräysten kompostointia koskevia suojaetäisyyksiä. Käymäläjätteen ja jätevesilietteen käsittelystä määrätään jätehuoltomääräyksissä.

Umpisäiliön tulee olla tarkoitukseen soveltuva ja säiliö tulee varustaa täyttymishälyttimillä jäteveden ylivuodon estämiseksi sekä maaperän ja pohjaveden pilaantumisen estämiseksi.

Vesikäymälän rakentamisen rajoittamisen tarkoituksena on estää vesikäymälän rakentaminen paikkoihin, joissa jätevesisäiliöiden tyhjentäminen ja jäteveden tai lietteen toimittaminen asiamukaiseen käsittelyyn ei ole mahdollista.

6 § Talousjätevesien käsittely pilaantumiselle herkillä alueilla

Määräykset koskevat alueita, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön, ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon (YSL 202.3 § kohta 4). Määräyksellä pyritään myös ehkäisemään pohjavesien pilaantumista (YSL 17 §).

Myös puhdistettu jätevesi sisältää ravinteiden lisäksi esimerkiksi ulosteperäisiä mikrobeja, lääkeainejäämiä, raskasmetallijäämiä ja muita vastaavia aineita, jotka voivat aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen riskin sekä vaarantaa pohjaveden laadun ja heikentää pintavesien tilaa. Käymäläjätevedet sisältävät merkittävän osan jäteveden sisältämistä haitta-aineista. Pinta- ja pohjavesien sekä maaperän pilaantumista pyritään estämään kieltämällä puhdistetun ja puhdistamattoman käymäläjäteveden imeyttäminen pohjavesialueella ja ranta-alueella.

Pilaantumiselle herkillä alueilla harmaiden jätevesien käsittelyn on täytettävä perustasoa ankarampi puhdistusvaatimus vesistöjen ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 156 c §, VnA 157/2017 4 §). Perustasoa ankarammasta puhdistusvaatimuksesta poikkeamiseen sovelletaan ympäristönsuojelulain 156 d §:n mukaisia edellytyksiä. Määräys on annettu pinta- ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

7 § Jätevesien käsittelyyn liittyvä kirjanpito

Määräys koskee valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista (YSL 202.3 § kohta 6). Jätevesijärjestelmää on käytettävä ja huollettava ohjeiden mukaisesti siten, että se toimii suunnitellulla tavalla, ja että jätevesien puhdistustasolle asetetut vaatimukset voidaan normaalikäytössä saavuttaa. Määräys täsmentää ympäristönsuojelulaissa ja hajajätevesiasetuksessa kiinteistölle annettuja kirjanpito vaatimuksia.

8 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden laitteiden pesu

Määräykset koskevat toimia ja rajoituksia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia (YSL 202.3 § kohta 1). Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesusta voi aiheutua ympäristön pilaantumista. Tämän vuoksi ajoneuvojen ym. pesu ja huolto kielletään yleisillä, muilla kuin tähän tarkoitukseen varatuilla alueilla. Pesuvesien johtaminen puhdistamattomana sadevesiviemäriin tai vesistöön on kielletty, jotta pesuvesien sisältämiä haitta-aineita ei pääsisi vesistöön.

Liutinpesuaineella tarkoitetaan ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden laitteiden pesuun käytettävää pesuainetta, joka on suunniteltu poistamaan vaikeaa likaa, kuten piki- ja asfalttijäämiä ja öljyä. Pohjavesialueilla ja ranta-alueilla liutinpesuaineita sisältävät jätevedet aiheuttavat pohja- ja pintaveden pilaantumisen vaaraa, jos ne pääsevät imeytymään maahan.

Ympäristönsuojelulaissa pohjaveden pilaaminen on kielletty (YSL 17 §). Määräys koskee alueita, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon (YSL 202.3 § kohta 4).

Ammattimaisessa pesutoiminnassa pestävien autojen määrä tai pesukertojen määrä on myös yksityistalouden pesumääriä suurempaa. Määräyksissä on tästä syystä edellytetty jätevesien esikäsittelyä ja viemäriin johtamista tai viemäriverkon ulkopuolisilla alueilla johtamista umpisäiliöön tai muuhun valvontaviranomaisen hyväksymään jätevesien käsittelyjärjestelmään, vaikka pesu tapahtuisi pelkällä vedellä. Pesupaikan tulee olla katettu, jotta sade- ja sulamisvesiä ei pääse jätevesiviemäriin.

9 § Muita määräyksiä pesemisestä ja jätevesien johtamisesta

Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien tavaroiden pesu vesistössä tai maalla siten, että pesuvedet pääsevät suoraan vesistöön tai ojaan, aiheuttaa

ylimääräistä vesistön kuormitusta ja siten myös ympäristön pilaantumisen vaaraa (YSL 202.3 § kohta 4).

Ulkouima-altaiden, paljujen ja porealtaiden tyhjennyksen yhteydessä ympäristöön päästetään merkittävä määrä jätevettä, joka saattaa sisältää ympäristölle haitallisia desinfiointi- ja vedenkäsittelykemikaaleja.

Vedenkäsittelykemikaalien ja muiden epäpuhtauksien vuoksi altaita tyhjennettäessä vesi suositellaan johtamaan viemäriin, mikäli kiinteistö on jätevesiverkoston piirissä. Jos altaan tyhjennysvettä ei voida johtaa jätevedenkäsittelyyn, voidaan se imeyttää hallitusti maaperään. Suoraan hulevesiviemäriin, vesistöön, järveen tai ojaan, vettä ei voida laskea.

Tyhjennysvesi ei myöskään saa aiheuttaa vettymishaittaa naapurikiinteistöille. Veden tyhjennyksiä varten voidaan rakentaa purkukaivo, johon tyhjennysveden voi purkaa myös talviaikana. Tyhjennyskaivoksi käy pohjaton, riittävällä sepelipesällä varustettu betonirengaskaivo. Altaita ja paljuja koskeva määräys on annettu vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi.

10 § Työmaavesi

Rakennustyömailla ja muissa tilapäisissä toiminnoissa voi syntyä huomattavia määriä esimerkiksi pH-arvoltaan tai muulta koostumukseltaan ympäristölle haitallisia vesiä, jotka voivat käsittelemättöminä aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Ohjeellisia raja-arvoja poistettavan työmaaveden yleiselle laadulle: Kiintoaine < 300 mg/l, pH 6-9, lämpötila < 25°C, öljyt: alle 5 mg/l, eikä näkyvää öljykalvoa. Muiden haitta-aineiden ja haitallisten ominaisuuksien pitoisuusrajoja voidaan määritellä tapauskohtaisesti luissa ja päätöksissä.

Viemäriverkostot ovat vesihuoltolaitoksen hallinnassa, joten työmaavesien johtamisesta viemäriin tulee sopia vesihuoltolaitoksen kanssa. Tämä on lisätty määräykseen informatiivisena ohjeena.

Ilmoitusvelvollisuudesta ympäristönsuojeluviranomaiselle on määrätty, jotta viranomainen voi arvioida suunnitellun esikäsittelyn riittävyyden (YSL 202.3 § kohta 6).

3 LUKU Pinta- ja pohjavesien suojelu

11 § Kotieläinten lannan levitys ja ulkotarhat

Määräys koskee sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan (YSL 202.3 § kohta 5). Vesistöjen rehevöitymisen vähentämiseksi ja pilaantumisen estämiseksi on perusteltua määrätä suojavyöhykkeistä, joilla ei levitetä lantaa.

Pohjaveden muodostumisalue on pohjavesialueen hyvin vettä läpäisevä osa (kartoissa pohjavesialueen sisempi raja) ja on näin ollen erityisen herkkä pilaantumaan. Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä säädetty pohjaveden pilaamiskielto koskee myös lannan varastointia ja käsittelyä, joten lannan, virtsan ja orgaanisen lannoitteen levittäminen pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella on perusteltua. Kaikilla alueilla ovat voimassa ns. nitraattiasetuksen säännökset (kuten suojaetäisyydet), joita tulee noudattaa maa- ja puutarhatalouden harjoittamisessa (VNA 1250/2014). Kotieläinten ulkokasvatus ja jaloittelu saattaa paikallisesti lisätä ympäristökuormitusta, jota voidaan kuitenkin vähentää ehkäisemällä valumia (YSL 202.3 § kohta 1).

12 § Lumen vastaanottopaikat ja läjitys

Määräys koskee toimia ja rajoituksia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia (YSL 202.3 § kohta 1). Lumen sulamisvesi voi myös sisältää aineita, jotka voivat aiheuttaa pohjaveden pilaantumista (YSL 17 §). Ajoväyliltä, kaduilta ja muilta alueilta poistettava lumi saattaa sisältää roskia, öljy- ja polttoainejäämiä sekä muita ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia

aineita. Määräykset ovat tarpeen sulamisvesien aiheuttaman ympäristön pilaantumisen vaaran sekä roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Lumen vastaanottopaikalla tarkoitetaan aluetta, joka on tähän tarkoitukseen erikseen varattu ja johon lunta tuodaan loppusijoitusta varten. Esimerkiksi kiinteistön parkkipaikan laidalle kasattavaan lumipenkkään ei siten sovelleta tätä määräystä.

4 LUKU Melu

13 § Määräykset erityisen häiritsevästä, tilapäisestä melusta

Ilmoitusta ei tarvitse tehdä sellaisesta tilapäisestä toiminnasta, josta kunta on antanut ympäristönsuojelumääräykset ympäristönsuojelulain 202 §:n nojalla ja samalla määrännyt, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole.

Äänenvahvistimien käyttö

Määräykset koskevat erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa (YSL 202.3 § kohta 2) sekä valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista (YSL 202.3 § kohta 6). Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tiedottamisella on ympäristönsuojelumääräyksissä tarkoitettu meluilmoitusmenettelyä kevyempää lyhyttä tiedonantoa, kuten sähköpostiviestiä.

Äänenvahvistimien käyttökielto yöaikaan ehkäisee häiritsevää tilapäistä melua (YSL 7 §). Tilaisuuden järjestäjien tulee huolehtia melun riittävästä rajoittamisesta (YSL 6, 7 §). Kun ympäristönsuojelumääräyksillä määrätään, ettei tietyiltä toiminnoilta edellytetä ilmoitusta, tarvittavat meluntorjuntatoimet tulee olla näissä määräyksissä. Tässä toiminta kielletään tietyn ajan jälkeen.

Melua aiheuttava työ

Määräykset koskevat erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa (YSL 202.3 § kohta 2). Meluisimmat työvaiheet on rajoitettu kohtuuttoman viihtyvyyshaitan ehkäisemiseksi (YSL 7 §). Kun ympäristönsuojelumääräyksillä

määrätään, ettei tietyiltä toiminnoilta edellytetä ilmoitusta, tarvittavat meluntorjuntatoimet tulee olla näissä määräyksissä. Tässä toiminta kielletään tietyn ajan jälkeen.

Tiedottamisvelvollisuudesta on määrätty, jotta naapurit ja lähialueen asukkaat osaavat ennalta varautua toimenpiteiden mahdollisesti aiheuttamiin häiriöihin.

Muut melua aiheuttavat tapahtumat

Määräykset koskevat erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa sekä valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista (YSL 202.3 § kohdat 2 ja 6). Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tiedottamisella on ympäristönsuojelumääräyksissä tarkoitettu meluilmoitusmenettelyä kevyempää lyhyttä tiedonantoa, kuten sähköpostiviestiä. Yleisötilaisuuksien ja muiden tilapäisten tapahtumien järjestäjien tulee olla selvillä toiminnan aiheuttamasta melutasosta ja huolehtia melun riittävästä rajoittamisesta toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuuden mukaisesti (YSL 6, 7 §).

5 LUKU Ilmansuojelu

14 § Kunnostus- ja puhtaanapitotyöt

Määräys koskee toimia ja rajoituksia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia (YSL 202.3 § kohta 1). Määräys on annettu pölyn aiheuttaman viihtyvyys- ja terveyshaitan ehkäisemiseksi. Pölyntorjunta on tärkeää hyvän ilmanlaadun turvaamiseksi etenkin kaupunki- ja taajama-alueilla. Määräys on tarpeen, jotta voidaan rajoittaa päästöjä ilmaan etenkin keväisin, jolloin ilmanlaatu heikkenee katualueiden voimakkaan pölyämisen vuoksi.

15 § Rakennusten huolto-, rakentamis- ja kunnostustoimenpiteet sekä purkutyöt

Määräys koskee toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia (YSL 202.3 § kohta 1). Määräyksessä mainituista

rakennusten huolto-, kunnostus- ja purkutoimenpiteistä saattaa syntyä melua, hajua tai pölyä taikka muuta näihin verrattavaa räsitusta ympäristölle, joka voi aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa kohteen läheisyydessä. Ennakkoon toteutetuilla riittäväillä suojaustoimenpiteillä voidaan haitallisten vaikutusten leviäminen ehkäistä tai vähentää leviämistä merkittävästi. Määräys näiden päästöjen rajoittamiseksi on tarpeen etenkin taajaan rakennetuilla alueilla terveyden, ympäristön ja omaisuuden suojelun vuoksi. Ulkotiloissa tapahtuva pysyvä laitosmainen suihkupuhallus on ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraista.

Tiedottamisvelvollisuudesta on määrätty, jotta naapurit ja lähialueen asukkaat osaavat ennalta varautua toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuviin häiriöihin.

6 LUKU Jätteet

16 § Jätteen pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa

Määräyksellä halutaan edistää hyödyntämiskelpoisten jättejakeiden (betoni- ja tiilimurske) käyttöä maarakentamisessa, koska se korvaavana käyttöaineena ehkäisee jätteen syntyä ja säästää neitseellisiä kiviainesvaroja. Jätteeksi luokiteltua materiaalia (betoni- ja tiilimurske) on mahdollista hyödyntää vain, mikäli jäte on hyödynnettävissä suunnitelmallisesti maarakennusrakennusaineena ja mikäli sen sijoittamisessa noudatetaan jätelain (646/2011) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) vaatimuksia. Kunta voi mahdollistaa kunnallisten ympäristönsuojelumääräysten nojalla yksittäisen alle 500 tonnin tarkoitukseen soveltuvan ympäristölle haitattoman betoni- ja tiilimurskeen hyödyntämisen maarakentamisessa. Ammattimainen tai laitosmainen jätteenkäsittely vaatii aina ympäristöluvan tai valtioneuvoston asetuksen eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa 843/2017 (MARA-asetus) mukaisen ilmoituksen valtion valvontaviranomaiselle.

Murske tulee aina peittää tai päällystää. Peittämisellä tarkoitetaan jätettä sisältävän rakenteen suojaamista jätteen leviämisen ja sille altistumisen

estämiseksi esimerkiksi luonnonkiviaineksella. Päälystämällä tarkoitetaan jätettä sisältävän rakenteen suojaamista asfaltilla tai vastaavalla materiaalilla.

Jätteiden maaperään sijoittamisen kieltäminen pohjavesialueilla on tarpeen pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ilmoituksen perusteella viranomaisen on mahdollista arvioida jätteen hyötykäytön soveltuvuus kohteeseen. Ilmoitusvelvollisuuden noudattaminen ja määräyksessä vaadittujen tietojen toimittaminen lisää toiminnan suunnitelmallisuutta.

17 § Rakennusten ja rakennelmien hävittäminen polttamalla

Rakennusten polttamista ei käsitellä muussa kunnallisessa sääntelyssä eivätkä kokonaiset rakennukset jätelainsäädännön mukaan ole jätettä. Määräys on tarpeen, jotta voidaan paikallisesti ehkäistä rakennusten ja rakennelmien hävittäminen polttamalla.

Rakennusten ja rakennelmien polttamisen kieltäminen pohjavesialueilla on tarpeen pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Määräyksellä mahdollistetaan pelastusviranomaisen tai vapaapalokunnan harjoitustoiminta. Harjoituksesta ilmoittamisen tarkoituksena on varmistua siitä, että toiminnassa noudatetaan muun muassa luonnonsuojelulain 1 luvun ja 8 luvun soveltuvia pykälä.

7 LUKU Kemikaalit

18 § Kemikaalien varastointi

Vaarallisten kemikaalien säilyttämistä ja varastointia sekä säiliöiden tarkastamista koskevilla määräyksillä ehkäistään maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen vaaraa (YSL 16 § ja 17 §). Määräykset koskevat toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään vaarallisten kemikaalien ja

vaarallisten jätteiden varastoinnista ja käsittelystä aiheutuvia päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia. Määräys säiliöiden ja varastojen lukitsemisesta on tarpeen, jotta voidaan estää ilkeivallasta mahdollisesti aiheutuvat kemikaalien vuodot ja ympäristön pilaantuminen. Päälyysmerkintöjen avulla on mahdollista arvioida varastointiin liittyviä riskejä ja tarvittaessa onnettomuustilanteessa tehdä oikeita torjunta- ja puhdistustoimia. Kemikaalien reaktio-ominaisuuksista on ohjeistusta esimerkiksi Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla. Esimerkiksi hapot ja emäkset eivät saa valua vuototilanteessa samaan suoja-altaaseen.

Määräyksen mukaan säiliöt, jotka eivät pidätä ylitäyttöä, pitää sijoittaa suoja-altaaseen tai muulla vastaavalla tavalla, jolla estetään kemikaalin tai jätteen pääsy ympäristöön tai viemäriin. Muu vastaava tapa on esimerkiksi kemikaalien varastointi allastetuissa tiloissa, jonka lattia on nestetiivis ja kemikaalien vaikutusta kestävä.

Kaksinkertainen suojausperiaate pohjavesialueilla on tarpeen pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 17 §).

Uusien maanalaisten kemikaali- tai öljysäiliöiden sijoittamisen kieltäminen pohjavesialueilla on perusteltua pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 17 §). Pohjavesialueella jo sijaitsevien maanalaisten öljy-, polttoneste- ja kemikaalisäiliöiden kunnostaminen pinnoittamalla on kielletty. Kieltäminen on perusteltua pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 17 §).

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983) koskee pohjavesialueella sijaitsevien maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksia. Velvoitetta on määräyksessä laajennettu koskemaan myös pohjavesialueen ulkopuolisia maanalaisia ja maanpäällisiä öljy- ja polttonestesäiliöitä. Säännöllisellä tarkastamisella voidaan ehkäistä mahdollista maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Määräys perustuu myös ympäristönsuojelulain ennaltavarautumis- ja selvilläolovelvollisuuksiin, joiden mukaan

toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja -riskeistä (YSL 6 ja 7 §).

Määräystä ei sovelleta yksittäisten kotitalouksien vähäisten kemikaalimäärien säilyttämiseen.

19 § Polttoaineiden jakelu ja säiliöiden täyttö

Määräyksellä ehkäistään maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen vaaraa (YSL 16, 17 §). Säiliön täyttö- ja kaluston tankkauspaikoilla riskinä ovat kemikaalien ylivuodot. Täyttö- ja tankkauspaikkojen pinnoittaminen tai muu suojaaminen helpottaa vuotojen talteenottoa ja ehkäisee ympäristön pilaantumista. Pysyväisluonteisella tankkaus- ja täyttöpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa tankkausta suoritetaan enemmän kuin 12 kuukautta yhtäjaksoisesti. Pinnoitevaatimus ei koske kiinteistöjen lämmitysöljysäiliöiden täyttöpaikkoja, joiden osalta tiiveysvaatimus voidaan katsoa kohtuuttomaksi täyttötapahtumien vähäisen määrän takia. Varautuminen vahinkojen torjuntaan vähentää ympäristön pilaantumisen riskiä. Kaksinkertainen suojausperiaate pohjavesialueilla on tarpeen pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 17 §).

20 § Polttoaineiden ja muiden nestemäisten kemikaalien väliaikainen varastointi

Määräyksellä ehkäistään maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen vaaraa (YSL 16, 17 §). Työmaasäiliöistä voi aiheutua samankaltaista pilaantumista kuin kiinteistä polttonesteen jakelupisteistä. Varautuminen vahinkojen torjuntaan vähentää ympäristön pilaantumisen riskiä. Kaksinkertainen suojausperiaate pohjavesialueilla on tarpeen pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 17 §).

21 § Maanalaisten öljy- ja polttoainesäiliöiden käytöstä poistaminen

Maanalaisten öljysäiliöiden poistaminen on perusteltua, jotta maaperään ei jää sellaisia säiliöitä, joista voi aiheutua maaperän, pohjaveden tai ympäristön pilaantumista. Poikkeus voidaan myöntää, mikäli säiliön maaperään jättämisestä ei aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumisen riskiä, säiliön poistaminen on kiinteistön omistajalle taloudellisesti kohtuutonta tai säiliön poistaminen vaarantaa esimerkiksi maaperän kantavuuden suhteessa rakennuksiin. Määräys on annettu ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentin 1 kohdan nojalla sekä 16 §:n ja 17 §:n nojalla. Pilaantuneeseen maaperään ja sen puhdistamiseen liittyvissä asioissa toimivaltainen valvontaviranomainen on valtion ympäristövalvontaviranomainen.

Säiliötä ei kuitenkaan tarvitse poistaa maasta, mikäli se on jätetty maahan tyhjennettynä ja puhdistettuna ennen näiden ympäristönsuojelumääräysten voimaan tuloa. Säiliön täyttöputki tulee aina tulpata tai säiliön tahaton käyttö estää muulla tavoin.

Maahan jätettävät säiliöt tulee täyttää hiekalla tilanteissa, joissa tyhjän maanalaisten säiliön rakenteen pettäminen korroosion tai alueen uudenlaisen käytön seurauksena voi aiheuttaa sortumavaaran. Tällainen tilanne voisi syntyä esim. suuren pistekuorman vaikutuksesta tai rakennusten painon alla. Mikäli odotettavissa on, että esimerkiksi säiliön päällä oleva rakennus puretaan lähitulevaisuudessa tai alueen olosuhteet tulevat muutoin muuttumaan, voi säiliön hiekalla täyttämistä harkita tapauskohtaisesti.

22 § Määräykset kemiallisten torjunta-aineiden käytön rajoittamisesta

Määräys koskee toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia sekä sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan (YSL 202 § 3 mom. kohdat 1 ja 5).

8 LUKU Muut toiminnot

23 § Maalämpöjärjestelmän rakentaminen ja sijoittaminen

Suunniteltaessa maalämmön käyttöä on etukäteen varmistuttava käytettävän nesteen haitattomuudesta. Pohjaveden pilaaminen sekä pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on kielletty (YSL 17§). Pohjavesialueilla on arvioitava vesilain mukaisen luvan tarve. Maalämpöjärjestelmistä tulee ilmoittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle valvontaa varten. Ilmoituksen johdosta ympäristönsuojeluviranomaisen on mahdollista antaa asiasta lausunto sekä tarvittaessa ohjeistusta, jolla voidaan ehkäistä ympäristön pilaantumista.

Energiakaivojen poraamisen yhteydessä voi syntyä merkittäviä määriä kiviainesta ja lietettä, joka voi paikallisesti aiheuttaa veden samentumista sekä lietteen kertymistä puroihin, noroihin, ojiin ja vesistöihin. Tämä voi aiheuttaa muutoksia vesistön tai muun vesiympäristön elinolosuhteisiin ja pilata vedenlaatua. Viemäriissä liete saattaa aiheuttaa tukkeutumista ja vaikeuttaa jätevedenkäsittelyä tai rikkoa viemäriputkistoja.

9 LUKU Muut määräykset

24 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n 4 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä. Poikkeamiselle on oltava erityinen syy eikä poikkeaminen saa aiheuttaa ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä vaarantaa ympäristönsuojelumääräysten toteutumista.

25 § Määräysten rikkominen ja seuraamukset

Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen ja laiminlyönnin pakkokeinoista ja seuraamuksista säädetään ympäristönsuojelulain 18 luvussa.

Ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain 48 luvun 1–4 §:ssä ja ympäristönsuojelulain rikkomisesta ympäristönsuojelulain 225 §:ssä.

26 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta säädetään määräyksissä, jotta on selvää mistä päivästä alkaen ko. määräyksiä aletaan soveltaa. Samalla kumotaan aikaisemmat Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräykset, jotka näin ollen lakkaavat olemasta voimassa samana päivänä kuin uudet tulevat voimaan.